

HELSINGFORS STADS RIKTLINJER FÖR TILLGÄNGLIGHET

2011

15.11.2011

15.11.2011

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
1.1 Uppgörandet av riktlinjerna för tillgänglighet.....	3
1.2 Riktlinjernas mål och innehåll	3
2. NULÄGET INOM TILLGÄNGLIGHET I HELSINGFORS	4
3. RIKTLINJER FÖR TILLGÄNGLIGHET	4
3.1 Allmänna verksamhetsprinciper.....	4
3.2 Tyngdpunktsområdena för tillgänglighet.....	5
3.2.1 Planläggning och trafikplanering	6
3.2.2 Byggnader	8
3.2.3 Offentliga områden.....	9
3.2.4 Boendemiljö	11
3.2.5 Tjänster.....	11
4. BEDÖMNINGEN OCH UPPFÖLJNINGEN AV UTFALLET AV RIKTLINJERNA FÖR TILLGÄNGLIGHET	12

15.11.2011

1. Inledning

1.1 Uppgörandet av riktlinjerna för tillgänglighet

Helsingfors stadsstyrelse godkände 15.10.2001 ett program rörande stadens tillgänglighetsstrategi för perioden 2001–2010. I detta sammanhang beslutade stadsstyrelsen också att grunda projektet Tillgängligt Helsingfors (i dag projektet Helsingfors för alla) för perioden 1.1.2002–31.12.2011 med ansvar för programmets förverkligande, koordinering, information, rapportering och kvalitetskontroll. Projektet har organiserats vid byggnadskontoret.

Helsingfors för alla-projektet har gjort upp Helsingfors stads riktlinjer för tillgänglighet. Uppgörandet av Helsingfors stads riktlinjer för tillgänglighet bygger på stadsstyrelsens beslut av 17.5.2010 om framskridandet av Helsingfors stads tillgänglighetsplan för perioden 1.1.2003–28.5.2009 (protokoll 19/2010 § 644). Stadsstyrelsen uppmanade projektet Helsingfors för alla att i samarbete med ämbetsverken och affärsverken samt i växelverkan med intressentgrupperna utarbeta ett förslag till Helsingfors stads riktlinjer för tillgänglighet.

Riktlinjerna för tillgänglighet presenterades för handikapp- och äldreråden 2010. Deras kommentarer beaktades vid det fortsatta arbetet med riktlinjerna. Utlåtanden om riktlinjerna för tillgänglighet inbegärdes av centrala förvaltningsgrenar, handikapporganisationer och intressentgrupper våren 2011. De erhållna utlåtandena har beaktats vid utarbetandet av de slutliga riktlinjerna för tillgänglighet. Styrgruppen för projektet Helsingfors för alla behandlade de förändrings- och förbättringsförslag som presenterades i utlåtandena 13.9.2011.

1.2 Riktlinjernas mål och innehåll

Syftet med Helsingfors stads riktlinjer för tillgänglighet är att fungera som enhetliga allmänna riktlinjer för arbetet för tillgänglighet överallt i staden och inom alla förvaltningar. Riktlinjerna för tillgänglighet bildar en helhetsram för de olika förvaltningarnas egna program för tillgänglighet och för interaktionen mellan förvaltningarna. De egentliga åtgärderna och tidtabellerna för realisering för dem fastställs i förvaltningarnas egna realiseringsprogram och realiseringsplaner.

Ett av målen med riktlinjerna för tillgänglighet är att öka samarbetet i gränssnitten mellan de olika förvaltningarnas verksamhetsområden och att genom detta säkerställa att tillgängligheten genomförs. Riktlinjerna för tillgänglighet främjar att tillgänglighet införs som en del av den normala verksamheten inom varje förvaltningsgren.

Riktlinjerna för tillgänglighet har indelats i fem tyngdpunktsområden: planläggning och trafikplanering, byggnader, offentliga områden, boendemiljö och tjänster. Riktlinjerna omfattar alla förvaltningsgrenar till vilkas verksamhet den aktuella helheten har anknytning.

15.11.2011

2. NULÄGET INOM TILLGÄNGLIGHET I HELSINGFORS

Helsingfors håller på att gå i rätt riktning vad gäller tillgängligheten av de offentliga områdena och byggnaderna i staden, men framstegen har varit betydligt långsammare än man inledningsvis antog. Det mål om att alla offentliga områden och byggnader skulle vara tillgängliga senast vid utgången av 2011, som sattes upp då projektet Helsingfors för alla grundades, kommer inte att uppnås, utan arbetet för tillgänglighet bör fortsätta även efter 2011.

De viktigaste anvisningarna om tillgänglighet har blivit färdiga, men tillämpandet av dem och införandet av dem i den normala verksamheten har fortskridit i varierande takt i olika förvaltningsgrenar. Helsingfors saknar fortfarande enhetliga riktlinjer för tillgänglighet som är bindande för alla förvaltningsgrenar.

Samarbetet mellan förvaltningarna bör utökas: de ska samarbeta på olika områden i staden bland annat vad gäller samordningen av tidtabellerna för istandsättandet av byggnader och anknytande områden.

Införandet av tillgängligheten i den normala verksamheten har inletts, men är fortfarande ofullbordat i många förvaltningsgrenar. Det lönar sig inte att utarbeta program för separata tillgänglighetsprojekt.

3. RIKTLINJER FÖR TILLGÄNGLIGHET

3.1 Allmänna verksamhetsprinciper

Tillgänglighet införs i stadens strategiprogram som ett område som ska följas upp.

Tillgänglighet införs i genomförandeprogrammet för markanvändning och boende (MB-programmet) samt i Helsingfors näringslivsstrategi som en indikator som ska följas upp.

Tillgängligheten beaktas i förvaltningarnas service- och verksamhetsstrategier.

Tillgänglighet införs som en del av projektens beställningshandlingar.

Olika förvaltningar har ett intensivt samarbete på olika områden i staden.

Tillgängligheten främjas även genom projekt för områdesbyggnad: slutförda tillgänglighetsanvisningar som projektet Helsingfors för alla har utarbetat (SuRaKu-projektet, typitningarna för gatuområden, handböckerna inom projektet Hallintokunnat ja este-ettömyyden tarve (Förvaltningarna och behovet av tillgänglighet) samt symbolprojektet) utnyttjas i projekten.

Tillräckliga kunskaper om tillgänglighet hos Helsingfors stads beställare och producer säkerställs: utbildning om tillgänglighetsfrågor ordnas kontinuerligt för personalen inom olika förvaltningar. Utbildningsbehovet och definitionen av utbildningens

15.11.2011

innehåll bör utgå från förvaltningarna. Tillgänglighetsutbildningen bör ordnas i samarbete med handikapporganisationerna. Verifieringen av planerarnas kunskaper om tillgänglighet förutsätter även att tillgänglighetsutbildningen utvecklas. På detta sätt blir det möjligt att utnyttja den expertis som finns på användarplanet.

Vid upphandlingsförfaranden och i avtal av olika slag beaktas även de krav som tillgängligheten ställer (tillgänglighet läggs till som ett kriterium vid upphandling). Konsulter som staden anlitar förutsätts ha kunskaper om tillgänglighet.

Tillgänglighetsperspektivet beaktas i stadens utvecklingsprojekt.

Kommunerna i huvudstadsregionen samarbetar inom främjandet av tillgänglighet (bl.a. planläggning, kollektivtrafik, boende).

Nätverksbygge på riksnivå: samarbetet mellan de kommunala tillgänglighetsexperterna fortsätter.

Samarbetet med statsförvaltningen: man deltar i de olika ministeriernas utvecklingsprojekt för tillgänglighet.

Internationell verksamhet: samarbetet med tillgänglighetsexperter i andra länder fortsätter.

Privata aktörer – bl.a. fastighetsägare, företag och näringsidkare – tas i beaktande som samarbetspartner i ett så tidigt skede som möjligt då tillgänglighetsåtgärder planeras.

3.2 Tyngdpunktsområdena för tillgänglighet

Ett tillgängligt slutresultat kräver åtgärder i alla skeden av planeringen, byggandet och underhållet. Planläggningen och trafikplaneringen i anslutning till planläggningen skapar de utgångspunkter som i stor omfattning styr planeringen av gator, parker och kvartersområden som görs senare.

Lösningar som gjorts i anslutning till planläggningen exempelvis gällande placeringen av en gata i terrängen, tomtanslutningar eller gatornas dimensionering kan inte ändras i väsentlig grad i ett senare skede av planeringen. Om ett gatuområde i detaljplanen har placerats i terrängen på ett sådant sätt att det blir för brant för att vara tillgängligt eller om gatuområdet är för trångt för att alla funktioner ska kunna placeras tryggt längs gatan och avskiljas från varandra, finns det mycket små möjligheter att åtgärda situationen vid gatuplaneringen.

Vid gatu- och parkplaneringen bestäms de offentliga områdenas detaljerade mått, utjämning, beläggningar, konstruktioner, utrustning och placering. Därför har gatu- och parkplaneringen en central betydelse för miljöns tillgänglighet.

I byggnadsskedet skapas de fysiska strukturerna i miljön i praktiken. Om byggandet inte genomförs exakt efter ritningarna eller om man vid genomförandet avviker från

15.11.2011

måtten i ritningarna i större grad än tillåtet, kan gatans beläggning och konstruktioner bli hinder för tillgängligheten. En tillgänglig miljö förutsätter större precision vid byggandet av passageras ytbeläggningar och konstruktioner än tidigare.

I anslutning till byggandet och underhållet ska man sörja för att arrangemangen under byggnadstiden är tillgängliga i enlighet med anvisningarna. Entreprenadspecifika planer om arrangemangen under byggnadstiden ska uppgöras redan då upphandlingen planeras. Detta gör det möjligt för arbetets beställare att kräva och övervaka att planerna förverkligas i alla skeden av arbetet.

Att sörja för tillgängligheten i hela kedjan förutsätter intensivt samarbete mellan de olika förvaltningarna under processen. Det är viktigt att trygga att de uppställda målen förblir i kraft då ansvaret för planeringen flyttas från en förvaltning till en annan.

3.2.1 Planläggning och trafikplanering

Tillgängligheten på nya planläggningsområden och områden med förändrad markanvändning

Kriterierna på tillgänglighet (dvs. de gällande anvisningarna för tillgänglighet och byggnadssätt) införs vid general- och detaljplanläggningen och i anvisningarna i anslutning till dem: gatutrymmenas dimensionering, relationen mellan byggnader och gator samt de effekter som kraven på tillgängligheten har på gårdarnas storlek (bl.a. hur entréernas tillgänglighet genomförs om byggnaden placeras omedelbart intill gatulinjen). En anvisning om beaktandet av tillgänglighetssynpunkterna utarbetas för planläggningen.

Tillgänglighetsplaneringen vid general- och detaljplanläggningen framhävs, och planbeskrivningen kompletteras med en separat punkt om tillgänglighet.

De områden, rutter och objekt på nya planläggningsområden för vilka man förutsätter en specialnivå inom tillgänglighet definieras i samband med planläggningen. Exempelvis vid placeringen av ett servicehus för äldre ska särskilt tillgängligheten i förhållande till långdlutningar beaktas (långdlutning max 5 %). Områdena med specialnivå definieras i samarbete med ansvariga för planläggningen, trafikplaneringen och planeringen av genomförandet samt med den för tillgängligheten ansvariga projektledaren vid Helsingfors stad. På andra områden är målet basnivån för tillgänglighet och utförandet görs i enlighet med anvisningarna om denna nivå. Kriterierna för special- och basnivå har definierats i SuRaKu-projektet och de fungerar som grundläggande material för Helsingfors stads tillgänglighetsplan.

Då utkastet till detaljplan planeras kontrollerar man att de principer och lösningar som definieras i delgeneralplanen kan genomföras. Det är särskilt viktigt att säkerställa att områden och rutter på specialnivå kan genomföras. Detta förutsätter samarbete mellan planläggningen, trafikplaneringen och planeringen av genomförandet. Planerna utarbetas i samarbete med den för tillgängligheten ansvariga projektledaren vid Helsingfors stad.

15.11.2011

Vid omfattande detaljplaneändringar på gamla områden eller vid ändring i planer som gäller kompletteringsbyggande säkerställs att de målsatta nivåer som slås fast i tillgänglighetsplanerna eller områdesplanerna för områdena ifråga beaktas och genomförs så långt det är möjligt.

Placeringen av funktionerna och tjänsternas tillgänglighet

För offentliga och privata servicefunktioner (t.ex. privata läkarstationer) reserveras tillräckligt med plats under beaktande av tillgänglighetssynpunkterna.

Byggnader för offentlig och privat service placeras i närheten av goda kollektivtrafikförbindelser.

Förutsättningarna för tillgängliga och trygga förbindelser från gatan till tomten och till byggnadens entréer säkerställs. Byggnadsnämndens anvisning iakttas vid planläggningen. Huvudentrén ska göras tillgänglig så långt det är möjligt eftersom det ibland är mycket besvärligt för personer med nedsatt rörlighet eller funktionshinder att ta sig runt byggnaden till en tillgänglig entré (bl.a. på grund av föret, andra hinder och bristen på bilplatser för rörelsehindrade på privata parkeringsplatser).

En tillräcklig dimensionering av bilplatserna för rörelsehindrade och platser där angörande trafik kan stanna samt ett tillräckligt antal och bra läge för sådana platser definieras i detaljplanen (avståndet från huvudentrén). Tillräckliga platsreserveringar och tillgängliga förbindelser är viktiga.

Kraven på räddningsvägarnas tillgänglighet säkerställs (genomförandet av specialnivå eller basnivå).

Funktionaliteten av nätverket för kollektivtrafik

Linjerna och hållplatserna inom kollektivtrafiken placeras på ett sådant sätt att förbindelserna från hållplatserna till serviceställena och mellan serviceställena är tillgängliga.

I funktionaliteten av nätverket för kollektivtrafik ingår även att trafikmedlen förses med klara hållplatsutrop och -bildskärmar som också betjänar syn- och hörselskadade användare.

Informationssystemet för kollektivtrafiken är mångsidigt och tillgängligheten beaktas i informationen om undantagsarrangemang.

En tillgänglig möjlighet för omstigning från ett trafikmedel till ett annat säkerställs.

15.11.2011

Hållplats- och terminalområdena dimensioneras på ett sådant sätt att även de krav som angöringstrafik, rörelse- eller funktionshindrade, personer som har barnvagn med sig och den maskinella renhållningen ställer beaktas.

Gatornas tillgänglighet

På nya planeringsområden placeras gatorna i terrängen på ett sådant sätt att deras lutning inte överskrider de tillåtna värdena för längd lutning: specialnivå 5 %, basnivå 8 %.

Tillräckligt med plats för deponering av snöhögar reserveras. Platsreserveringarna för tillgänglighet beaktas även med tanke på vinterförhållanden (tillräckligt breda rutter). Exempelvis på visualiseringar märks områden ut som lämpar sig för tillfällig deponering av snö och ledernas mått.

Trafikplanering

Trafikplanerna görs med hjälp av typritningarna för gatuområden.

Tillgänglighetsnivån kontrolleras och antecknas i trafikplanerna: special- eller basnivå.

Avsikten är alltid att avskilja fotgängar- och cykeltrafiken från varandra, om det är möjligt. För detta reserveras tillräckligt med plats redan i planläggningsskedet.

Ljussignalerna i trafiken planeras utifrån tillgänglighetssynpunkter.

3.2.2 Byggnader

I anslutning till betydande byggnadsprojekt och deras miljöarrangemang förutsätts att man utöver en av huvudplaneraren undertecknad tillgänglighetsutredning om projektplanen som avses i byggbestämmelserna (A2:5.2.5) och som lämnas i ansökningsskedet också ska inlämna ett utlåtande eller ställningstagande av den för tillgängligheten ansvariga projektledaren vid Helsingfors stad.

Betydande offentliga och privata byggnadsobjekt är centrala trafikterminaler och trafikstationer som betjänar allmänheten, centrumkvarter med omfattande bostadskomplex, offentliga byggnader som är öppna för alla, särskilt hälsostationer och sjukhus, samt servicecenter, servicehus och grupper av olika slag samt byggnader som är jämförbara med alla dessa.

Den som inleder ett projekt och huvudplaneraren ska redan i planeringsskedet, innan tillståndsansökan lämnas till byggnadstillsynen, tillsammans med den för tillgängligheten ansvariga projektledaren gå igenom utkastet till ansökningsplanen och vid behov ändra lösningarna på ett sådant sätt att den för tillgängligheten ansvariga projektledaren kan godkänna dem genom att ge ett bifallande utlåtande eller ställningstagande.

15.11.2011

Genomförandet av tillgängligheten i ett byggnadsobjekt som är under slutförande ska granskas separat. Den som inlett projektet är skyldig att sörja för att funktionaliteten i praktiken granskas korrekt på ett sätt som den för tillgängligheten ansvariga projektledaren godkännt. Utredningen om genomförandet av tillgängligheten ska vara färdig innan byggnadstillsynens slutbesiktning, där objektet eller en del av objektet godkänns för ibruktagande.

Tillgänglighets- och funktionalitetsgranskningar integreras i stadens planering, byggverksamhet och underhåll på ett sådant sätt att en ibruktagningsbesiktning för tillgänglighet ingår i varje mer betydande ny- eller ombyggnadsprojekt.

I lokalprojekt införs tillgänglighetsmålen som en del av behovsutredningen, projektplaneringen och planeringen. Tillgänglighetskriterierna införs också i entreprenadhandlingarna.

Tillgänglighetskraven på entréer och gårdar definieras för både offentliga byggnader och bostadsbyggnader. Med detta avses också privata byggnader som ligger på stadens tomter och är öppna för allmänheten.

Alla förvaltningsbyggnader har i fortsättningen en tillgänglig entré.

Samtliga av stadens förvaltningsbyggnader som har ett kundbetjäningsställe har tillgängliga kundtjänstutrymmen och en tillgänglig toalett i utrymmen som är öppna för allmänheten.

Tillgänglighetsmålet införs i villkoren för uthyrning och överlåtelse av byggnadernas tomter. Man ska sörja för förutsättningarna att genomföra tillgängligheten även inom planläggningen och områdes-, trafik- och byggnadsplaneringen.

3.2.3 Offentliga områden

Områdesplaner

De definierade rutterna på special- och basnivå i områdesplaner och områdets tillgängliga lekpark antecknas i planen om en sådan har definierats för området i fråga.

Gator och rutter

Rutter på special- och basnivå som definierats som tillgängliga byggs om så att de är tillgängliga: investeringsprojekt, strukturellt underhåll, ombyggnad, underhåll.

Rutternas kontinuitet säkerställs: samarbete mellan de olika förvaltningarna.

15.11.2011

Vinterunderhåll

I beställningshandlingarna för vinterunderhåll av gatorna definieras de olika rutternas tillgänglighetskriterier avseende vinterunderhållet. Producenterna ges anvisningar om rutter och områden som definierats som tillgängliga.

Lekparker

Lekparker som definierats som lekparker på specialnivå rustas upp så att de uppfyller kriterierna för specialnivå: samarbete mellan olika ämbetsverk.

Lekparksbyggnadernas tillgänglighet säkerställs.

Den målsatta nivån och målen för tillgängligheten antecknas i projektprogrammen.

Parker

Den målsatta nivån för tillgängligheten antecknas i parkplanerna: specialnivå eller basnivå.

Tillgängligheten beaktas i ombyggnadsprojekt.

Områdets motionsplatser (platser för närmotion)

Bland motionsområdena ska också finnas motionsområden på specialnivå. Tillgänglighetskriterierna beaktas vid planering och byggnad av områdets motionsplatser (platser för närmotion).

Tillståndsvillkor för offentliga områden

Tillståndsvillkoren för offentliga områden kontrolleras avseende tillgängligheten (evenemang, terrasser och andra liknande tillfälliga konstruktioner).

Kriterierna för placeringen, antalet och egenskaperna hos reklamställningar kontrolleras, inklusive riktlinjerna för s.k. A-ställningar.

Belysning

Tillgängligheten beaktas då belysningsnivån och belysningssättet definieras på olika områden. Kriterier utarbetas för rutter och områden på special- och basnivå.

15.11.2011

3.2.4 Boendemiljö

Kvalitetskriterier utarbetas för tillgängligt boende, och kriterierna fogas till kvalitetskriterierna för bostadsbyggande. Dessa kvalitetskriterier stöder målet att kommunens invånare ska kunna bo hemma så länge och så tryggt och tillgängligt som möjligt.

Samarbetet med näringslivet avseende boendemiljöns tillgänglighet utökas (en rutt går exempelvis genom ett köpcentrum eller någon annan service).

3.2.5 Tjänster

Tillgängligheten beaktas även på följande delområden: attitydmässig tillgänglighet, tillgänglighet med hjälp av olika sinnen, kunskapsmässig tillgänglighet, informationens tillgänglighet, kulturell tillgänglighet, ekonomisk tillgänglighet och beslutsfattningens tillgänglighet.

”För att en handikappolitisk värderings- och attitydförändring klart och tydligt ska kunna genomföras i samhället krävs det av förvaltningsområdena – och även av andra samhällsliga aktörer – konsekventa åtgärder som genomförs i bestämda etapper.

Syftet med bearbetandet av attityder och värderingar är att påverka rådande åsikter och uppfattningar så att alla människor tillsammans kan bygga upp samhället. De behov som härrör från funktionsnedsättning beaktas som en del av planeringen och genomförandet i allmänhet. Tillgängliga miljöer, fungerande tjänster och användbara produkter förstärker människors jämlikhet och motverkar diskriminering.”

Text: Finlands handikappolitiska program VAMPO 2010–2015

Tillgängligheten beaktas vid utvecklingen av elektroniska tjänster (lättläst språk).

Alla förvaltningar säkerställer att deras internetsidor är användbara och tillgängliga för både synskadade och andra grupper av handikappade (Synskadades centralförbunds anvisning och standard om tillgängligheten på webbplatser, lättläst språk. Finsk översättning av WCAG 2.0-anvisningarna om tillgängligheten av webbinnehåll, W3C:s kontor i Finland).

Tillgängligheten av informationen om kollektivtrafiken utvecklas: utrop, bildskärmar, ruttguider.

Evenemang som ordnas av staden är tillgängliga och de ordnas i tillgängliga lokaler. Tillgänglighet införs som ett krav också vid uppgörandet av hyresavtal eller i ett annat skede av avtalsprocessen med privata arrangörer eller hyresgäster i stadens lokaler. Med detta avses att evenemangets arrangör säkerställer att evenemanget är tillgängligt inom ramen för de rådande omständigheterna.

15.11.2011

För att följa upp framstegen inom tillgänglighetsarbetet utvecklas ett uppföljningssystem som bygger på geografisk information (stadsstyrelsens beslut 17.5.2010). Samarbete med ekonomi- och planeringscentralens IT-avdelning: anslutning till registret över verksamhetsställen.

4. BEDÖMNINGEN OCH UPPFÖLJNINGEN AV UTFALLET AV RIKTLINJERNA FÖR TILLGÄNGLIGHET

Helsingfors stad fortsätter sitt tillgänglighetsarbete. Nämnden för allmänna arbeten beslutade 12.4.2011 att föreslå stadsstyrelsen att Helsingfors inrättar en delegation för tillgänglighetsfrågor på viss tid från och med 1.1.2012. Delegationens centrala uppgift är att samordna och främja tillgänglighetsarbetet i hela staden och följa upp genomförandet av tillgängligheten i de praktiska projekten inom de olika förvaltningarna. Delegationen består av medlemmar som representerar olika förvaltningar, handikapp- och äldrerådet samt nämnden för allmänna arbeten. Biträdande stadsdirektör Pekka Sauri fungerar som delegationens ordförande. Delegationens instruktion och uppgifter definieras i början av 2012. Delegationen rapporterar årligen om sin verksamhet till stadsstyrelsen.

Delegationens viktigaste verktyg för uppföljning av genomförandet av tillgängligheten är dessa riktlinjer för tillgänglighet som Helsingfors stad fastställt samt de tillgänglighetsindikatorer som styrgruppen för projektet Helsingfors för alla godkänt tidigare.

Den för tillgängligheten ansvariga projektledaren bereder ärendena till delegationen. Projektledarens uppgift är att samordna och främja tillgänglighetsarbetet i hela staden i samarbete med delegationen samt att fungera som specialsakkunnig i tillgänglighet.

Stadsstyrelsen beslutade 10.10.2011 att anteckna det förslag om organisering av stadens tillgänglighetsarbete efter 2011 som lämnats av nämnden för allmänna arbeten för kännedom.

Samtidigt beslutade stadsstyrelsen att man för uppföljning av genomförandet av tillgängligheten i ett senare skede inrättar en delegation för tillgänglighetsärenden med separat beslut av stadsstyrelsen.

Helsingfors stads riktlinjer och anvisningar för tillgänglighet uppdateras tillräckligt ofta i takt med att tekniken utvecklas och omständigheterna förändras.